

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Filipa Dienstbiera, soudce JUDr. Tomáše Langáška a soudkyně zpravodajky Mgr. Veroniky Baroňové v právní věci žalobkyně: **VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a.s.**, IČO: 49455842, sídlem Soběšická 820/156, Brno, zastoupena Mgr. Markem Vojáčkem, advokátem HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář, sídlem Na Florenci 2116/15, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo zemědělství**, sídlem Těšnov 65/17, Praha 1, **za účasti** osob zúčastněných na řízení: **I)** městys Luka nad Jihlavou, sídlem 1. máje 76, Luka nad Jihlavou, **II)** VODOVODY A KANALIZACE Loucko s.r.o., IČO: 04793790, sídlem 1. máje 753, Luka nad Jihlavou, obě zastoupeny JUDr. Boženou Zmátlovou, advokátkou, sídlem Dvořákova 1927/5, Jihlava, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 6. 2018, č. j. 22836/2018-MZE-15111, sp. zn. 59VH11531/2018-15111, v řízení o kasační stížnosti osob zúčastněných na řízení proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 7. 2020, č. j. 31 A 124/2018 - 198, o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti osob zúčastněných na řízení **se přiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se osoby zúčastněné na řízení (dále též „stěžovatelky“) domáhají zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým bylo zrušeno rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 6. 2018, č. j. 22836/2018-MZE-15111, sp. zn. 59VH11531/2018-15111, a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení. Uvedeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí Krajského úřadu Kraje Vysočina, odboru životního prostředí a zemědělství, ze dne 7. 3. 2018, č. j. KUJI 17684/2018, sp. zn. OŽPZ 3167/2016 Bl-42, kterým dle § 6 odst. 2 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), vydal osobě zúčastněné na řízení II) povolení k provozování kanalizace (IČME 6105-688703-00286192-3/1) a čistírny odpadních vod v Lukách nad Jihlavou (IČME 6105-688703-00286192-4/1) ve vlastnictví osoby zúčastněné na řízení I).

[2] Stěžovatelky společně s kasační stížností podaly návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, v němž uvedly, že v důsledku rozhodnutí krajského soudu nastala situace, že vodohospodářský majetek nemá pravomocně určeného provozovatele a dochází k ohrožení dodávky pitné vody a odvádění a čištění odpadních vod v připojených objektech – rodinných domech. Uvedený stav je v rozporu s veřejným zájmem na zajišťování bezpečné dodávky pitné vody a plynulém odvádění odpadních vod. Jsou proto dány důvody pro pozastavení účinků napadeného rozhodnutí, neboť žalobkyni, která nemá k uvedenému majetku žádná práva, nemůže být takovým rozhodnutím způsobena újma. Nepřiznáním odkladného účinku hrozí nepoměrně větší újma občanům městyse Luka nad Jihlavou [osoby zúčastněné na řízení I)], kteří jsou na vodohospodářský majetek napojeni, i samotným stěžovatelkám. Stěžovatelka [osoba zúčastněná na řízení I)] investuje jako vlastník do vodohospodářského majetku jednak vlastní prostředky, jednak prostředky z dotací Ministerstva životního prostředí a Kraje Vysočina (a to od roku 2015 do současné doby). Celková výše investic činí 28 168 786,05 Kč, do konce roku 2020 bude proinvestováno dalších cca 10 mil. Kč, což stěžovatelka [osoba zúčastněná na řízení I)] doložila krycími listy projektových dokumentací ke stavbám. V této souvislosti uvedla, že vodohospodářský majetek jako řádný vlastník rozšiřuje, zvelebují, neudržovaný majetek rekonstruuje a za vysokých nákladů opravuje. Ze smluv o poskytnutí dotací pro ni plynou závazky, které by při akceptaci závěrů rozsudku krajského soudu nemohla dodržet.

[3] Žalovaný práva vyjádřit se k návrhu na přiznání odkladného účinku ve stanovené lhůtě nevyužil.

[4] Žalobkyně ve svém vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku uvedla, že pro jeho přiznání nejsou splněny zákonné předpoklady ve smyslu § 73 ve spojení s § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Osobám zúčastněným na řízení (stěžovatelkám) žádná újma nehrozí. Naopak, bude-li přiznán odkladný účinek této kasační stížnosti a následně bude další kasační stížnost směřující proti rozsudku krajského soudu ze dne 11. 12. 2019, č. j. 31 A 33/2018 - 319 (jímž krajský soud zrušil rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zrušeno povolení žalobkyně k provozování kanalizace a ČOV v Lukách nad Jihlavou) zamítnuta, vznikne újma žalobkyni. Žalobkyni se sice obnoví povolení k provozování, avšak v důsledku odkladného účinku přiznaného této kasační stížnosti bude platné též povolení vydané osobě zúčastněné na řízení II).

[5] Nejvyšší správní soud přistoupil k posouzení podaného návrhu a dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v daném případě naplněny.

[6] Podle § 107 s. ř. s. *kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 se užije přiměřeně.*

[7] Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. platí, že *soud na návrh žalobce po vyjádření žalované usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.*

pokračování

[8] Z citovaných ustanovení vyplývá, že možnost přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. podmíněna kumulativním naplněním dvou objektivních podmínek: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by pro stěžovatele znamenaly nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a 2) přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Odkladný účinek má charakter institutu mimořádného, vyhrazeného pro ojedinělé případy; je koncipován jako *dočasná procesní ochrana stěžovatele jako účastníka řízení* před okamžitým výkonem pro něj nepříznivého soudního, resp. správního rozhodnutí; přiznáním odkladného účinku je prolamována vykonatelnost rozhodnutí (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2015, č. j. 6 Azs 163/2015 - 38).

[9] Nejvyšší správní soud předně považuje za nutné připomenout širší okolnosti nyní posuzovaného sporu. Krajský soud nejprve rozsudkem ze dne 11. 12. 2019, č. j. 31 A 33/2018 - 319, zrušil rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zrušeno povolení žalobkyně k provozování kanalizace a čističky odpadních vod (ČOV) v Lukách nad Jihlavou. V mezidobí získala povolení k provozování těchto úseků kanalizace a ČOV osoba zúčastněná na řízení II), a to na základě rozhodnutí Krajského úřadu kraje Vysočina ze dne 7. 3. 2018, č. j. KUJI 17684/2018, sp. zn. OŽPZ 3167/2016 Bl-42. Z důvodu vedle sebe existujících konkurenčních rozhodnutí přiznal Nejvyšší správní soud v řízení vedeném pod sp. zn. 5 As 23/2020 odkladný účinek kasační stížnosti osoby zúčastněné na řízení I) proti rozsudku krajského soudu ze dne 11. 12. 2019, č. j. 31 A 33/2018 - 319. Byť obecně hrozba existence dvou protichůdných rozhodnutí bez dalšího nepředstavuje újmu dosahující intenzity pro přiznání odkladného účinku (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 - 58, č. 3270/2015 Sb. NSS), dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že přiznání odkladného účinku bylo v tehdy posuzované věci ve veřejném zájmu (usnesení ze dne 5. 3. 2020, č. j. 5 As 23/2020 - 55).

[10] V nyní projednávané věci krajský soud v záhlaví označeným rozsudkem zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 6. 2018, č. j. 22836/2018-MZE-15111, sp. zn. 59VH11531/2018-15111, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí krajského úřadu o vydání povolení k provozování kanalizace a čistírny odpadních vod v Lukách nad Jihlavou osobě zúčastněné na řízení II). K „obnovení“ zrušeného povolení k provozování kanalizace a ČOV pro žalobkyni nedošlo, a to v důsledku přiznaného odkladného účinku kasační stížnosti ve věci vedené pod sp. zn. 5 As 23/2020. Povolení k provozování kanalizace a ČOV pro osobu zúčastněnou na řízení II) ovšem bylo rovněž zrušeno rozsudkem krajského soudu nyní napadeným kasační stížností (resp. dané povolení není v důsledku zrušení rozhodnutí žalovaného v právní moci), a tedy nastala situace, kdy vodohospodářský majetek nemá pravomocně určeného provozovatele.

[11] Dle Nejvyššího správního soudu proto bylo třeba zkoumat, zda přiznání odkladného účinku nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Zákon o vodovodech a kanalizacích upravuje mj. některé vztahy vznikající při rozvoji, výstavbě a provozu vodovodů a kanalizací sloužících veřejné potřebě (srovnej § 1 odst. 1 zákona o vodovodech

a kanalizací). Hlavním předmětem úpravy jsou vodovody a kanalizace sloužící veřejné potřebě. Z § 1 odst. 2 téhož zákona přímo vyplývá, že vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu se zřizují a provozují ve veřejném zájmu. Je tedy ve veřejném zájmu, aby ty části vodovodů a kanalizace, které slouží veřejné potřebě, byly skutečně k tomuto účelu provozovány a jejich provozování zajištěno. Také Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 14. 5. 2014, č. j. 1 As 149/2013 - 50, vyslovil, že hodnoty chráněné zákonem o vodovodech a kanalizacích jsou tímto zákonem výslovně označeny za veřejný zájem. Podle § 8 odst. 1 téhož zákona platí, že vlastník vodovodu nebo kanalizace je povinen zajistit jejich plynulé a bezpečné provozování. Nezajištění plynulého a bezpečného provozování vodovodu nebo kanalizace je podle § 33 odst. 2 písm. d) zákona o vodovodech a kanalizacích přestupkem, za který hrozí vlastníkovu vodovodu nebo kanalizace pokuta až do výše 1 mil. Kč [§ 33 odst. 9 písm. e) zákona o vodovodech a kanalizacích].

[12] V nyní souzeném případě je mezi účastníky řízení předmětem sporu rozhodnutí o povolení k provozování částí kanalizace a ČOV ve vlastnictví městyse Luka nad Jihlavou – stěžovatelky. Je zároveň zřejmé, že tyto části kanalizace, stejně jako ČOV, slouží nejenom samotnému vlastníkovu, ale především obyvatelům stěžovatelky [osoby zúčastněné na řízení I)], tj. slouží pro veřejnou potřebu. Již z této skutečnosti vyplývá, že zajištění plynulého provozu kanalizace a ČOV je ve veřejném zájmu. Nejvyšší správní soud proto stran naplnění této zákonné podmínky uzavírá, že přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem, ba právě naopak, přiznáním odkladného účinku bude veřejný zájem na zachování provozu kanalizace a ČOV pro veřejnou potřebu zajištěn.

[13] Pokud se jedná o naplnění zbývajících podmínek pro přiznání odkladného účinku (tj. že výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí musí pro stěžovatele znamenat újmu a tato újma musí být pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám), Nejvyšší správní soud uvádí, že součástí výkonu samosprávy stěžovatelky je i hájení práv jejích občanů. Uložením povinnosti obcím pečovat o všestranný rozvoj jejich území a o potřeby jejich občanů (srovnej § 2 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích) je sledována vlastní podstata samosprávného poslání obcí jakožto veřejnoprávních korporací (shodně např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2020, č. j. 6 As 171/2019 - 37). Došlo-li by k výpadku provozu kanalizace a ČOV, újma hrozící občanům stěžovatelky, kteří jsou na vodohospodářský majetek napojeni, nepochybně představuje i újmu samotné stěžovatelky. Stěžovatelka rovněž tvrdila a doložila hrozící újmu vyplývající pro ni z případného nesplnění podmínek dotačních titulů v případě, kdy nebude moci svůj majetek spravovat a zajistit jeho řádný provoz. Potenciální újmou je také již výše zmiňovaná hrozba sankce [pokuty až do výše 1 mil. Kč dle § 33 odst. 9 písm. e) zákona o vodovodech a kanalizacích] za přestupek spočívající v nezajištění plynulého a bezpečného provozování vodovodu nebo kanalizace dle § 33 odst. 2 písm. d) tohoto zákona. Podpůrně Nejvyšší správní soud doplňuje, že stěžovatelka jako vlastník vodohospodářského majetku je oprávněna rozhodnout, s kým uzavře smlouvu, která bude danou osobu opravňovat kanalizaci a ČOV provozovat, a komu tedy stěžovatelka tento majetek přenechá do užívání. Jelikož je uzavření takové smlouvy s vlastníkem kanalizace (neprovozuje-li kanalizaci samotný vlastník) jednou z podmínek pro vydání povolení k provozování kanalizace [srovnej § 6 odst. 2 písm. b)

pokračování

zákona o vodovodech a kanalizacích], je to právě vlastník, který tímto způsobem předurčuje, komu má být povolení k provozování krajským úřadem vydáno. Zrušení povolení k provozování tak v konečném důsledku může pro stěžovatelku znamenat zásah do jejího vlastnického práva (konkrétně do práva s věcí disponovat), a tedy rovněž újmu ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s.

[14] Nejvyšší správní soud zároveň neshledal, že by se v daném případě mohlo přiznání odkladného účinku citelně dotknout práv jiných osob. Je pochopitelné, že žalobkyně se domáhá práv vyplývajících pro ni z rozhodnutí, kterým jí bylo vydáno povolení k provozování kanalizace a ČOV. Nejvyšší správní soud však považuje za zásadní předejít možnému ohrožení veřejného zájmu spočívajícího v provozování kanalizace a ČOV, a tedy zachovat stávající stav a zajistit plynulý provoz kanalizace a ČOV pro veřejnou potřebu osobou zúčastněnou na řízení II), která byla již v době vydání rozsudku krajského soudu ze dne 11. 12. 2019, č. j. 31 A 33/2018 - 319, oprávněným subjektem k jejich provozování. Do doby rozhodnutí o věci samé tak bude přiznáním odkladného účinku zajištěn plynulý provoz kanalizace a ČOV v Lukách nad Jihlavou jediným subjektem. K související argumentaci žalobkyně Nejvyšší správní soud doplňuje, že znění § 73 odst. 5 s. ř. s. umožňuje soudu usnesení o přiznání odkladného účinku kdykoli za řízení i bez návrhu zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že důvody pro přiznání odkladného účinku v mezidobí odpadly.

[15] Z výše uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud podanému návrhu vyhověl a kasační stížnosti odkladný účinek podle § 107 ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. přiznal.

[16] Nejvyšší správní soud závěrem konstatuje, že z usnesení o přiznání či nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti nelze dovozovat jakékoli závěry ohledně toho, jak bude rozhodnuto o samotné kasační stížnosti (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 - 76, č. 1072/2007 Sb. NSS).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. října 2020

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu